

Kansen in context:

Leraar (willen) zijn in contexten waar leerlingen opgroeien in omstandigheden van armoede en gerelateerde problematiek

Colleen Clinton

colleen.clinton@inholland.nl

inholland
**de pedagogische
opdracht**

Basisscholen komen minstens tienduizend docenten tekort. Hoe armer de wijk, hoe groter het tekort

(NRC, 14 december 2022)

Het lerarentekort is groter naarmate basisscholen een hogere schoolweging hebben

(Adriaens et al., 2021; Inspectie van het Onderwijs, 2022)

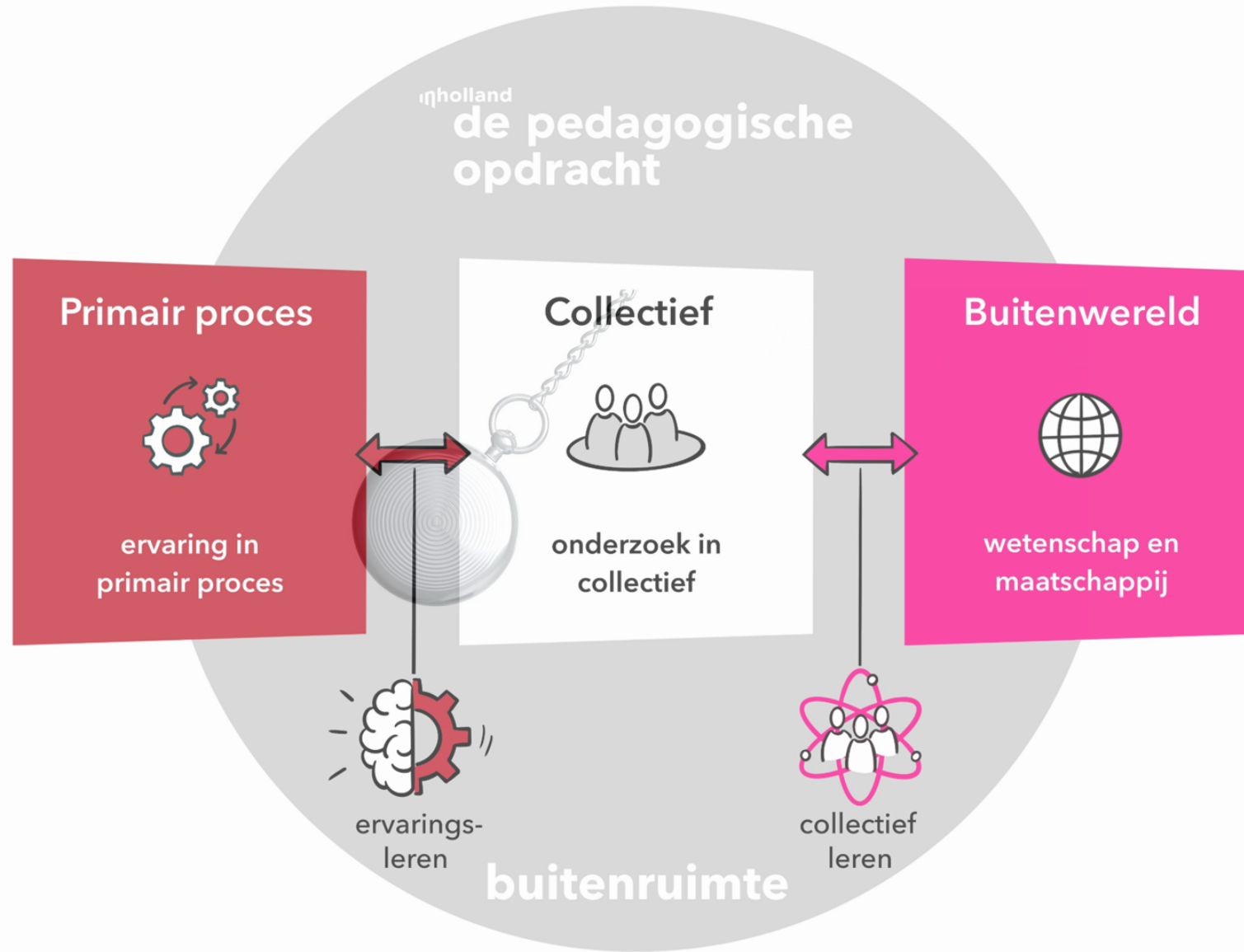
Mijn maag draait zich om als ik de namen zie. Stuk voor
stuk scholen in armere wijken

(De Volkskrant, column Vroonhoven, 17 december 2022)

Een krachtig collectief dat...

- a) haar **context** en wat zij daarin meemaakt goed begrijpt;
- b) een **pedagogische opdracht** voor haar leerlingen formuleert;
- c) onderbouwd **aan kan geven wat er nodig is** om die pedagogische opdracht voor haar leerlingen te vervullen

(Enthoven, M., Clinton, C. & Beemsterboer, M., 2021)

Een krachtig collectief dat...

- a) haar **context** en wat zij daarin meemaakt goed begrijpt;
- b) een **pedagogische opdracht** voor haar leerlingen formuleert;
- c) onderbouwd **aan kan geven wat er nodig is** om die pedagogische opdracht voor haar leerlingen te vervullen

(Enthoven, M., Clinton, C. & Beemsterboer, M., 2021)

Wat vertellen leraren ons over de thuissituaties van kinderen die opgroeien in omstandigheden van armoede en gerelateerde problematiek?

armoede

stress en spanning thuis

hectische omstandigheden

ouders met weinig hoop,
vertrouwen of
levensvreugde

ouders met psychische klachten

onveilige thuissituaties

ouders die laaggeletterd zijn

Een krachtig collectief dat...

- a) Haar **context** en wat zij daarin meemaakt goed begrijpt;
- b) een **pedagogische opdracht** voor haar leerlingen formuleert;
- c) onderbouwd **aan kan geven wat er nodig is** om die pedagogische opdracht voor haar leerlingen te vervullen

(Enthoven, M., Clinton, C. & Beemsterboer, M., 2021)

**Wat verwachten jullie dat leraren,
werkzaam in contexten waar leerlingen opgroeien in omstandigheden van
armoede en gerelateerde problematiek,
vertellen over de pedagogische opdracht die zij ervaren?**

Wat vertellen leraren op deze scholen ons over de pedagogische opdracht die zij ervaren?

Cognitieve doelen

Lezen

Schrijven

Rekenen

Algemene kennis

Wat vertellen leraren op deze scholen ons over de pedagogische opdracht die zij ervaren?

Sociaal-emotionele doelen

Kennismaken met een wereld die anders is dan thuis

Met anderen op een plezierige wijze om kunnen gaan

Verantwoordelijk zijn voor je eigen gedrag:
weten wat je wil en daar bewuste keuzes in maken

Jezelf kunnen redden in het leven:
niet in de criminaliteit belanden maar een baan krijgen

Flourishing (floreren)

... living an optimal life,
in which people are free enough to make their own choices,
fill their time with meaningful and successful activities and relationships,
and feel happy or satisfied with that

(Wolbert, De Ruyter & Schinkel, 2020)

Een krachtig collectief dat...

- a) haar **context** en wat zij daarin meemaakt goed begrijpt;
- b) een **pedagogische opdracht** voor haar leerlingen formuleert;
- c) onderbouwd **aan kan geven wat er nodig is** om die pedagogische opdracht voor haar leerlingen te vervullen

(Enthoven, M., Clinton, C. & Beemsterboer, M., 2021)

Wij kozen deze rekenmethode omdat 'ie het best stond aangeschreven.

Maar nu merken we dat deze methode wil dat kinderen tien vragen verkeerd beantwoorden omdat 'ie pas dan adaptief gaat aanpassen.

En wij willen niet dat kinderen eerst tien fouten maken waarvan wij al weten dat ze het niet begrijpen.

We willen juist dat zij op school succes ervaren.
Het botst met ons beeld van de groei van de leerling.

Binnen ons bestuur kiezen meerdere scholen voor unitonderwijs.
We denken na over 'nieuwe vormen van onderwijs'.

Juist onze kinderen hebben behoefte aan een eigen plekje. Bij onze leerlingen thuis is er sprake van veel onrust en hectiek, ze hebben thuis geen rustige plek.

Onze directie is bezig met andere dingen dan wij als leraren willen. Het gaat ons er niet om kinderen maar zo hoog mogelijk te laten eindigen, wij willen alle kinderen laten groeien.

Ons bestuur opperde te gaan werken met een brugfunctionaris [om een brug te slaan tussen school, kind en ouders].
Maar wij maken ons zorgen; onze ouders zijn zorgmijndend en hebben niet direct vertrouwen in zo'n maatschappelijk werker.
Bereiken we hiermee dan wel wat we voor ogen hebben?

1. Pedagogische opdracht als hitteschild
2. Pedagogische opdracht als kompas
3. Ervaring van de leraar centraal
4. Pedagogiek en didactiek verweven
5. Aandacht voor alledaagse momenten

Een krachtig collectief kan...

door

- a) haar **context** en wat zij daarin meemaakt goed te begrijpen;
- b) een **pedagogische opdracht** voor haar leerlingen te formuleren;
- c) onderbouwd **aan te kunnen geven wat er nodig is** om die pedagogische opdracht voor haar leerlingen te vervullen

... **bijdragen aan het bieden van kansen in context**

(Enthoven, M., Clinton, C. & Beemsterboer, M., 2021)

- Adriaens, H., Elshout, M., Elshout, S. & E. de Cock (2021). *Personeelstekorten primair onderwijs*. Tilburg: Centerdata
- Clinton, C. & Enthoven, M. (2022). *Kansen in context: de emanciperende functie van onderwijs volgens de onderwijsprofessional*. Veloncongres Brugge
- Enthoven, M. (2020). *Bedachtzaamheid na actie. Leraar willen zijn vanuit een krachtig collectief (lectorale rede)*. Hogeschool Inholland
- Enthoven, M., Clinton, C. & Beemsterboer, M. (2021). Kansen in context: contextbewust onderwijs en onderzoekend vermogen om als leraar pedagogisch betekenis te kunnen geven aan sociologische analyses van kansenongelijkheid. *Tijdschrift voor Lerarenopleiders* 42(4), 61 – 70
- Inspectie van het onderwijs (2022). *De staat van het onderwijs*. Den Haag: Inspectie van het Onderwijs
- CPB/SCP (2020). *Kansrijk armoedebeleid*. Den Haag: Centraal en Sociaal Cultureel Planbureau
- Kraft, M.A., Papay, J.P., Moore Johnson, S., Charner-Laird, M., Ng, M.v & Reinhorn, S. (2015). Educating Amid Uncertainty: The Organizational Supports Teachers Need to Serve Students in High-Poverty, Urban Schools. *Educational Administration Quarterly*, 51 (5), 753-790
- Ravesteijn, B. (2021). *Kansenkaart*. Erasmus School of Economics.
- Wolbert, L., de Ruyter, D. & A. Schinkel (2021). The flourishing child. *Journal of Philosophy of Education*, Volume 55, Issue 4-5, August 2021, Pages 698–709